

GAAVNEDIMMIEH MAH JIELIEMASSEM VEDTIEH

Guvvie: Ørjan Bertelsen./Nordnorge.com

LIEREHTIMMIE- JIH HOKSEDİENESJH BÅATSOSNE
BÅATSOE- FUELHKIEBASERADAMME JIELEME SJİERE MAAHTOJNE

Akte áehpiedehteme jìh aalkoebìevnese prosjektese Ut på vidda

Ut på vidda – man åvteste?

Gellie båtsoefuelhkieh lissiejielemem daarpesjieh mij maahta lissie sįjsemaaksoeh vedtedh. Akte jielije kultuvre, eatneme, kreekh jįh almetjh leah akte hijven gaaltije gusnie leara, haalvoe jįh jearsoesvoetem dąąjroe. Gaavnedimmieh mah jieliemassem vedtieh. Daesnie båtsoefuelhkie maahta dįenesjh faalehtidh mejtie maanah, noerh, geerve jįh bąeries almetjh daarpesjieh.

Ut pą vidda- lierehtimmie jįh hoksedįenesjh bąatsosne lea akte nasjovnale prosjekte mejnie nįerhkeme juktie daajroeh skąąffedh daerpiesvoeti jįh utnįi bįjre, jįh man bįjre datne goh bovtse-aajhtere tjoerh maam akt daejredh åvtelen aalkah.

Ulmie lea faalenassh maanide, noeride jįh geerve almetjidie tseegkedh mah daarpesjieh dahkoej tjįrrh lieredh, ektievoetem jįh hijven ektiedimmieh gaavnedh jįh daajroeh åadtj-odh saemien siebriedahki jįh bąatsoen bįjre.

“Hijven hokse lea vuajnalgidh jįh voebnesjamme sjįdtedh goh datne leah. Hijven jieledekvaliteete lea lierehtimmie, haalveme, murriedimmie jįh ektiedim-mie mubpide.

Plearoeh faalenassh jąartaburresne gąāv-nesieh. Ut pą vidda dejtie dąąjrehtimmide jįh daajrojde bigkie mejtie Nőörjesne utnebe prosjektteste Inn pą tunet- dej minngemes 15 jaepieh.

STATUSE

Bąatsoefylhkh leah Finnmaarihke, Romsa, Nordlaante jįh Trőöndelage/Hedmaarihke, jįh dej leah tjąanghkan medtie 140 tjįelth. Årojh leah saemien jįh nőörjen årojh, jįh sąemies jillege jįh ij jillege årojh.

Tabelle A jįh B: Årojh bąatsoefylhkine (taalh SSB:ste 2014)

Årojh	Maanah 0-5 jaepieh	Maanah 6-17 jaepieh	Geerve almetjh	Ållesth
Trőöndelage	31 293	63 981	369 037	464 311
Nordlaante	15 045	33 551	191 659	240 255
Romsa	10 669	22 876	133 743	167 288
Finnmaarihke	4 755	10 670	59 566	74 991

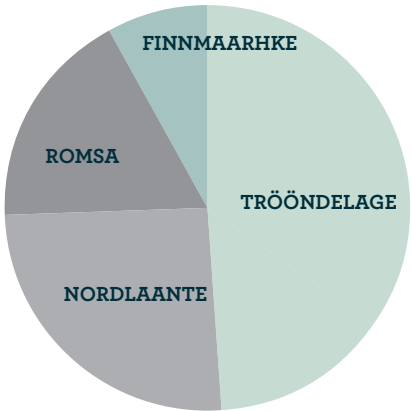
Hedmaarhken fylhken årojelåhkoe ij leah meatan

Bąatsoe-aajhterh gaajhkine fylhkine leah gellie jaepieh sąemies aejkien maanagįerth jįh skuvle-klaassh bőöredamme geadtan bąetedh gosse geadtan tjőönghkeme. Daate hijven, men ij leah nuekie jis edtja lissiejieleme destie sjįdtedh.

Bådąddjon tjįelte lea nuepiem vadteme gaajhkide 6. Klaassen learoehkidie Ersvika Sami Siidesne mįnnedh juktie saemien kultuvrine, jieliedinie jįh barkojne aktene sįjtesne åahpenidh. Aarbortesne bąatsoesaemie Ragnhild Sparrok Larsen skuvle-klaassh dąásteme fierhten tjaktjen.

Bąatsoefuelhkiej leah daamtaj hijven vierhtieh jįh nąennoes daajroeh jįjtsh jielemen bįjre. Bąatsoe-fuelhkien maaje jienebh maahtoeh, goh pedagogh, skįemtjesąjhterh jallh jeatjah barkoeh.

Bąatsoefuelhkien daajroeh jįh akte sjįere įedtje sie-briedahkese, lea daamtaj akte hijven vąarome juktie prosjektime Ut pą vidda nįerhkedh goh lissiejieleme.

A

Saemien bąatsoe Taalh 31-03-2017	Sįjtebielieh	Almetjh sįjtebieline
Luvlie-Finnmaarihke	166	924
Jillie-Finnmaarihke	214	1519
Romsa	50	212
Nordlaante	42	230
Noerhte-Trőöndelage	39	190
Åarjel-Trőöndelage/Hedmaarihke	30	158
Summe	541	3233

Ref. Reekhtetse vierhtiereeknehlåhoe, Laanteburrie-direktoraate 2016/2017

Stoerre jìh smaave almetjh faegniedidh

Nöörjesne maanah, noerh jìh geerve almetjh annje daarpesjìeh vielie lièredh saemiej bîjre, jìh aaj histovrijen, kultuvren jìh baaensoen bîjre. Gosse daajroem, goerkesem jìh jáåhkesjimmiem âtna joekehtsidie, dellie dîhte viehkehte pruvvieh bigkedh jìh ovvaantoeh heerredidh âålmegeðåehkiej jìh jielemi gaskem.

DAERPIESVOETE

Gellie baaensoefuelhkieh aktem lissie-jielemem daarpesjìeh mij maahta lissie sîjsebaalhkah vedtedh. Dîenesjh mej âvteste âestijh leah vyljehke maeksedh, jìh mej mi-etie almetjh gîhtjìeh.

Daan biejjien fealadasse jìh produksjovne voenges beapmoste leah lissiejielemh mej-tie doh jeanatjommes demtieh. Daelie Ut pâ vidda goh akte orre alternatijve baaata.

Tjìelh jiehtieh dah daarpesjìeh baaensoefuelhkiej faalenassem maanide, noeride, geerve jìh voeres almetjidie nuhtjedh. Maanagîer-

tine jìh maadthskuvline lea daerpies daaj-roem vedtedh jìh lihkesvoetem utnedh disse mij saemien. Kreekh, darjomh jìh sosijaale ektievoete maehtieh âtnasovvedh goh akte bielie terapijeste jìh baahtjierdimmeste.

Sijte âtnasâvva goh pedagogeles vierhtie, jallh goh bielie terapijeste gusnie gîele, kultuvre, histovrije, aerpievuekieh jìh siebriedahke leah meatan goh darjomh. Lissine kreekh, eatneme, ekologije jìh byjrese akte vihkeles bielie gaajhkeste.

“ Maanah jìh noerh maehtieh dâåjredh neajhkestimmiem skuvlen vööste, irhkemem jìh narrahtimmieh, raessiem jìh oktegsvoetem jìh depresjovnem, tsagkesh tsâatskelesvoetine jallh ADHD:m. Sjiehteladteme faalenassh goh Ut pâ vidda, maehtieh viehkine årrodh lea-roehkìdie mah skuvlesne tjabreminie.

DEEJRIH

TJÏJHTJE FAKTOVRH AKTEN HIJVEN PSYKISKE HEALSOSE JÏH LÏEREHTÆMMAN

- Identiteete jìh jÏjtjeseahkarimmie. Domtesem utnedh vyörtegs årrodh.
- Mîele jieliedisnie. Damtedh datne leah bieline mestie akt mij lea stuerebe jÏjtjestadth, naaken datnem daarpesje.
- Haalveme. Damtedh datne mîsse akt dajph
- Ektiedimmievoete. Damtedh datne ektiedimmiem âtnah mîsse akt/gîese akt, jìh gusnie akt gâetesne domtedh
- Jearsoesvoete. Maehtedh damtedh, ussjedidh jìh darjodh maam sÏjth bielelen bîlledh
- Sosijaale dâarjoe. Naaken mij datnem damta jìh dov bîjre pryöjjede
- Sosijaale viermie. Naakenem utnedh mejnie maahta âssjaldahkh jìh domtesh juekedh, bieline årrodh aktede ektievoeteste

Dahkoej tjìrrh lièredh

Siejhme learoesoejkesje nuepiem vadta dahkoej tjìrrh lièredh. Learoesoejkesje haasta byjreskidie nuhtjedh ööhpehtimmesne. Ööhpehtimmie tjuara siejhmelaakan gaskesem vaeltedh skuvlen voengine jìh vierhtide nuhtjedh mah desnie gâåvnesieh.

Sjiehtedamme lierehtimmie lea dîejvese mij luhpede jeereldihkie jìh ovmessie alternatijve lierehtimmiesijjìeh nuhtjedh. Ovmessie learohkh ovmessie lieremenuepiejgumie gellie jìh jeereldihkie

lierehtimmiehammoeh jìh byjresh krieveh. (Ref. Maahtoolutnjeme jìh learoesoejkesje LK06). Daesnie tjìelh aktem nuepiem utnieh sisvegem dan saemien ööhpehtæmman vedtedh jìh

aaj dîedtem vaeltedh lierehtimmiem sjiehteladtedh. Sjiehteladteme faalenassh goh Ut pâ vidda maehtieh daam daerpiesvoetem dâastodh.

Guvvie: Egil Revhaug

Gieh áestijh?

ÁLKOEKLAASSETJIEHTJELE

Pensjovneradamme båtsoe-saemie Annfinn Pavval learohkh 6. klaasseste Bådåd-djoste gaavnede jñh båt-soen, eatnemen jñh saemien kultuvren bijre soptseste.

Guvvie: Egil Revhaug

Áestijh leah tjñelh jñh staate. Jienebh tjñelten dienesjh, fylhkentjñelte jñh staateles institu-sjovnh leah jeahteme dah alternatijve lierehtimmie- jñh hokseareenah sijjen ároejidie daarpesjeh.

Tjieltine maahta gaskesem vaeltedh ektie-voeten ávtehkigujmie jñh barkijigujmie byjjenimmien jñh healsoe-/sosijaalen sisnjen- juktie sjñehteladtmen bijre dienesijjstie laavenjostedh.

Fylhkentjñeltesne jáarhkeskuvlh leah sjyöhtehke áestijh. Staatesne BUF-etaate (maana-vaarjelimmie), NAV barkoe jñh jillebe ööh-pehtimmie-institu-sjovnh sjyöhtehke.

Eah gaajhkh tjñelh, jáarhkeskuvlh, Maanavaar-jelimmie, NAV barkoe jallh jñlleskuvlh seam-ma daerpiesvoetem utnieh. Datne gaskesem vaaltah dov tjñeltine, kraannatjñeltigujmie jallh dej stñeres staateles kontovrigujmie juktie dej daerpiesvoeti bijre soptsestidh. Daate akte bielié ávtebarkoste jñh maarhkede-barkoste mejtie tjoerh darjodh ávtelen aktine Ut på vidda-faalenassine nñerhkh.

“ Sijte maahta akte sijjie árrodh gusnie lierehtim-miem jñh hoksem áádtje, - aktene lihke ektiedim-mesne båtsoefuelhkine, saemien kultuvrine jñh gieline,kreekigujmie, eatnaminie bijre jarkan jñh biej-jieladtje barkojne. Ulmie lea haalveme, evtiedimmie jñh murriedimmie fiereguhtese.

Gellielaaketje utnijh

Gellie almetjh, dovne saemien maadtojne jñh bieleden, sjñehteladtme darjomh, sosijaale ektievoeth jñh lierehtimmienuepiem dahkoej tjñrrh daarpesjeh. Prosjekte Ut på vidda lea tjåanghkoeh átneme vaeljehke tjñeltigujmie, jñh jienebh ovmesseie utnijedáehkieh ávtese geasalguvvieh goh sjyöhtehke.

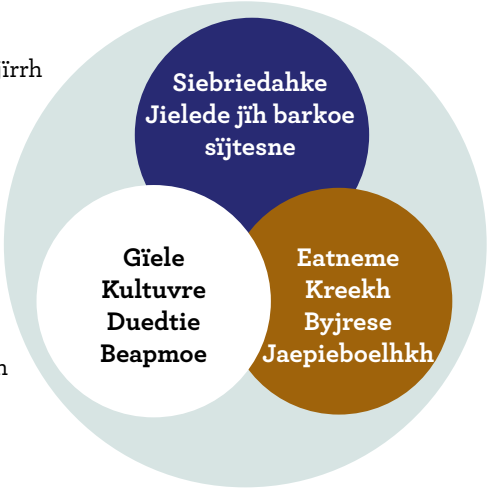
Såemies aktegsutnijh jallh dáehkieh maehtieh árrodh:

- maanah jallh noerh mah tjebrieh skuvlesne lieredh, jallh sosijaale relasjovnigujmie tjabreminie
- skuvleklaassh maadthskuvlesne jñh maanagiertine
- maanah maanavaarjelimmien hoksen nuelesne
- noerh mah eah barkoem utnieh jñh barkoehaarjanimmien jñh darjomh daarpesjeh mah mielem vedtieh
- noerh mah leah vaahresne jáarhkeskuvleste gaahrtjedh
- noerh mah praksisesijjiem daarpesjeh
- geerve almetjh mah jollebe ööhpehtimmieh vaeltieh, vuesiehtimmien gaavhtan lohkehtájjah, maanavaarjelimmiepedagogh, skñemtjesájhterh, psykologh, sosionomh jñh jienebh.
- noerh jñh geerve almetjh geervevoete- jallh psykiatrijehoksen nuelesne
- báarasábpoe almetjh mah gáetesne árröeh jñh aareh demensem áádtjeme
- biejjieladtje darjomh baatarájjide jñh asytleohtsijidie integreradimmien gaavhtan siebriedahkesne
- jeatjebh mah daarpesjeh vielie lieredh båtsoen bijre jñh saemien organisasjovni, sielti jñh jijtjevyljehki bijre

Gellielaaketje viehkie

Båtsoe sijten barkoeektievoetine jñh árromesijjine maahta maanide jñh geerve almetjidie viehkiehtidh

- buerebe jñjtjedomtesem áádtjodh viehkine haalvemistie jñh lieremistie dahkoej tjñrrh
- vielie daajroeh jñh goerkesem áádtjodh saemien siebriedahki kultuvren jñh histovrijen bijre
- diëdtedomtesem jñh empatijem haarjanidh gaskesen tjñrrh almetjigujmie jñh kreekigujmie
- daajh nuhtjedh
- fysiske darjomh jñh hijven dáájresh
- nænnoesábpoe identiteete viehkine buerebelaakan sov roehtsigujmie áahpenidh
- jearsoesvoete sosijaale relasjovnine
- dáájresh jñh mojhtesh mah abpe jieledem ryökhoe

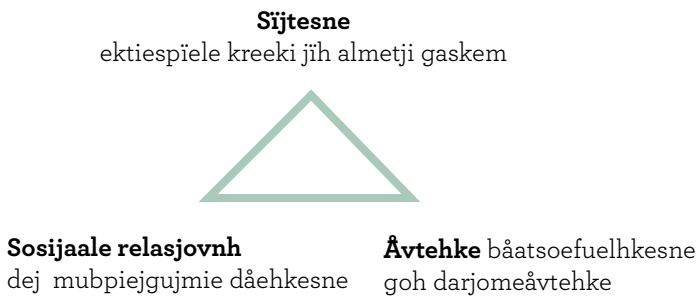
Aajkoe prosjektine Ut på vidda lea båtsoem, sijtem jñh eatnemem bijre jarkan vierhtine jñh areenine nuhtjedh dejtie darjoemidie mah mielem vedtieh, gusnie haalvemem, persovneles evtiedimmien jñh murriedimmien áádtje.

Sosijaale tjiehpiesvoeth oktegsvoetem jñh

ålkoeleisniedomtesem vaenede

Maahta aaj Ut på vidda-faalenassem tjæelkestidh goh akte sijjie gusnie relasjovnide haarjene jñh sosijaale tjiehpiesvoeth evtete laavenjostoen jñh fysiske darjomi tjærrh. Gellie maanah jñh noerh aktem jeatjah sårhts lîeremesijjiem daarpesjieh gusnie fysiske darjomh, relasjovne-haarjanimmie jñh dahkoej tjærrh lîeredh, vaajteles faageles ulmieh jñh persovneles evtie-dimmiem vedtieh. Dagkerh jeatjah haalvemeareenah maetieh hijven årrodh dan psykiske healse, jñh dellie ij dan oktegh jñh ålkolen domth. Gosse gaskesem åtna kreekigujmie dellie empatijem jñh dædtem leara. jñh aaj leara domtesh vuesiehtidh.

HIJVEN EKTIESPÏELE

DÏEDTE JÏH LAAVENJOSTOE

Faageles dædte

- Skuvle/maanagïerte
- Båehtjierdimmieinstitusjovne

LAAVENJOSTOE SJÏEHTELADTEMEN BÏJRE

Faalehtæjja dædtem åtna HMS:n, kreeketryj-jesvoeten, sjÏten dalhketji jñh gâetiej åvteste (årromesijjie jñh giedtie)

Ut på vidda

- prosjekten laavenjasse

Prosjekte akte nasjovnale prosjekte båtsoefylhkide Finnmaarhke, Romsa, Nordlaante jñh Trööndelage, jñh laavenjassine åtna:

- tjæelkestidh mejtie daerpies aktine orre lissiejelieminie
- bævneseisijjine årrodh faalehtæjjide jñh æestiejidie
- raerieh jñh bæhkedimmiem vedtedh båtsoeaajhteridie mah sijhtieh dîenesjh tseegkedh
- laavenjostose jñh vearman skreejrehtidh

Birrh lîhtseginie sjÏdtedh facebookdâehkeste; **Ut på vidda** Facebookdâehkesne maahtah viermiem åadtjodh gusnie maahtah raerien bæjre gihtjedh, jñh jaabnan bævnesh jñh nuhteligs tjaaalegh åadtjodh. Prosjekten åvtehke Ehtel Seljvold lea dâehkien reerije.

DÅARJOE, LÖÖNEME JÏH FINANSIERADIMMIE

Prosjekte Ut på vidda ij leah vierhtieh lyjkeme mejtie tseegkijh maetieh ohtsedh. Prosjekte maahta maaksoeh maeksedh maahtoeråajvarimmide mej åvteste prosjekte dædtem åtna, vuesiehtimmien gaavhtan studijefeal-adimmieh, kuvsjh, tjåanghkoeh jñh evtiedimmie jååhkesjimmieöörneginie. Jienebh jeatjah gaaltijh gååvnesieh gusnie tseegkijh jñh tjæelh maetieh dâar-joen jñh löönemen bæjre syökedh. **Vielie bævnesh dâarjoen, löönemen jñh finansieradimmien bæjre. Gaskesadth Ut på vidda-prosjekten åvtehkem. Daate faamosne dovne tseegkijidie jñh tjæeltide.**

PROSJEKTEN ÅVTEHKE UT PÅ VIDDA

Prosjekten åvtehke maahta bæhkedidh, guhkiebasse saehtedh jñh gyhtjelassh vaestiedidh. Seedth e-påastem diekie **Ethel Seljevold:** **fmtrese@fylkesmennen.no** **jallh ringkh 77 64 20 11.**

Tjæelemesijjien lea bijjieguvvie govleh-talliji bijjeli, jñh gaskeseviermiem åtna Fylhkenålmaaj luvnie båtsoefylhkine, fylhkentjæeltine, tjæeltine jñh Innovasjovne Nöörjesne.

Nuhteligs nedtesæjroeh dâarjose jñh löönemasse:

- Innovasjovne Nöörje
- Laanteburriedirektoraate
 - båtsoen evtiedimmiefoente RUF
- Saemiedigkie
- Fylhkentjæelte, gæhtjh vierhtieh jjeleemeevtiedæmman dov fylhkesne
- Tjæelh jjelemefoentem utnieh, gæhtjh dov tjæeltesne

Gusnie maahtah vielie lieredh utniji bijre?

Gellie baatsoesaemieh hijven vierhtieh jñh stoorre daajroem baatsoen bijre utnieh. Almetjh hijven ööhpehtimmine maaje baatsoefuelhkine gäävnesieh goh pedagogh, sosinomh, skiemtjesäjhterh jallh jeatjah barkoedäehkieh. Mah kuvsjh mah leah daerpies sijhtieh jeerehtidh aarebi maahtoste jñh dääjrehtimmeste. Daajroe utniji bijre lea meatan hijven kvaliteetem gorredidh.

Äestije jñh faalehtæjja (baatsoeaajhtere) tjuerieh laavenjostedh sjiehtedimmien bijre dienesijjstie utniji vääroemasse jñh daerpiesvoetide. Utnijh maehtieh maaje meatan årrodh laavenjostosne.

Prosjekte sæjhta sjiehteladtedh ihke tseegkijh sjyöhtehke Healsoe-, byjrese- jñh jearsoesvoetekuvsjh åadtjoeh. Goh akte aalkoe juvnehtibie tseegkijh aktem voestesvieh-

kiekuvsjem vaeltieh. Dagkerh kuvsjh daamtaj voengesne öörnesuvvieh.

- Tseegkijh sijhtieh aaj faalenassem åadtjodh meatan årrodh**
- studijefealadimmesne
 - gaavnedimmine juktie viermieh bigkedh jñh dääjrehtimmieh juekedh
 - viermine
 - sjyöhtehke kuvsjine mejtie Innovasjovne Nöörje öörnede

Lissine prosjekte sæjhta vuarjasjidh mejtie daerpies evtiedidh jallh kuvsjh beagkoehdidh ovmessie faagesuerkiej sisnjeli mah leah ovmessie ulmiedäehkide sjiehtedamme, jñh aaj mentovreöörnegh tseegkedh.

Jååhkesjimmieöörnege

Jis edtjh jååhkesjamme årrodh goh Ut på vidda-faalehtæjja sijhth minngemosth aktem jååhkesjimmieöörnegem illedh. Matmerk Oslosne diedtem åtna jååhkesjimmieöörnegi åvteste, stillemen mietie Laanteburrie- jñh beapmoedepartemeenteste (LBD). Jååhkesjimmieöörnege edtja utniejidie ovlæhkoej vööste gorredidh mearan dah leah sijtesne, årromesijjesne jallh giedtesne. Aaj akte tjielke krievenasse jñh jearsoesvoete äestiejdie gosse faalehtæjjah jååhkesjimmiem utnieh.

- Jååhkesjimmieöörnegisnie meatan sjïeresjiehtedamme**
- HMS-kuvsje mij lea sjïerelaakan ussjedamme lierehtimmie- jñh hoksedïenesjidie
 - Voestesviehkiekuvsje
 - Kuvsje kvaliteeten jñh jearsoesvoeten bijre

Datne maahtah vielie lohkedh daesnie: matmerk.no
Daesnie vuajnah guktie Inn på tunet-jååhkesjimmieöörnege lea. Faalenasse råajvarimmiej bijre mah jååhkesjimmiem vedtieh båata jaepien 2018 jallh aareh 2019.

LAAVENJOSTOE

Tjïeltelaavenjostoe
Vaajteles laavenjostojne dajvetjïelti gaskem, guktie årrojevåarome lea nuekie juktie vihties veahkam lierehtimmie- jñh hoksedïenesijjstie äestedh.

Laavenjostoe baatsoeaajhteri gaskem
Utnijedäehkieh tjïeltine leah gellieh, naakede mij sæjhta krïevedh baatsoeaajhtere akte-göök-te utnijedäehkieh veeljie. Finkese daajroeh jñh dääjrehtimmieh bæjjese bigkedh. Mænngan akte gaertjedamme låhkoe utnijedäehkijste sæjhta hijven kvaliteetem jñh hijven såaltjem vedtedh utniejijstie jñh äestiejijstie.

Mubpien aejkien baatsoeaajhterh maehtieh utnijedäehkieh veeljedh mejtie eah mubpieh leah veeljeme. Naemhtie gellie utnijedäehkieh faalenassem åadtjoeh. Maehtebe aaj aerviedidh baatsoeaajhterh maehtieh boelhki bijre laavenjostedh, gosse naaken skïemtjine jallh gosse jeenjesh faalenassen mietie gihtjieh.

Åbpe dääjrehtimmie vuesehthe viermie tjuara tsåatskelesvoetem åadtjodh eevre dehtie raejeste orre jieleme tseegkesåvva. Akte storre aevhkie sinsitneste lieredh, orre raerieh jñh

Destie aelhkebe sjædta sov dienesjh tjïeltide jñh staatese doekedh.

Matmerk sæjhta krïevenassh biejedh Sijtese, geadtan jallh årromesæjjan juktie dalhketjh tjaavhkodh. Edtja iktesth geerve almetjh stïeresne årrodh gosse almetjh leah kreekigumie ektine, jñh gosse dalhketjh nuhtjieh.

orre laavenjostoevuekieh gaavnedh. Prosjekte sæjhta barkoem dääjroehtidh viermiejgumie jñh laavenjostojne.

Laavenjostoe tjïelten jñh baatsoeaajhteren gaskem (faalehtæjja)
Dääjrehtimmieh prosjektete Inn på tunet laanteburresne vuesiehtieh hijven kommunikasjovne, gaskese jñh laavenjostoe gaskem faalehtæjja jñh tjïelte (äestije) leah joekoen vihkales. Tjïelte tjuara meatan årrodh dienesjidie sjiehteladtedh, guktie dah leah hijvenlaakan sjiehteladteme utniji vääroemasse.

Prosjekte lea jïjtse facebook-däehkiem tseegkeme. Birrh lihtseginie sjïdtedh!
f Ut på vidda

“*Ässjele prosjektine lea baatsoejeilemem evtiedidh, gusnie lierehtimmie- jñh hoksedïenesjh dienestem lissiehtieh, seamma tijjen goh voenges siebriedahke hijven jñh sjiehtedamme faalenassh sijjen utniejidie åadtjoeh, dovne dejtie mah saemien maadtoste jñh saemien identiteetem utnieh, jñh mubpieh.*”

Faageles gårreldimmie

Laanteburrie lea 2002 raejeste dääjrehtimmieh åådtjeme sov barkoste lissiejieliemasse kruana hokse, mij lea lierehtimmie- jñh hoksedienesjh laanteburrasne. Daan biejjien daate gohtjesåvva Inn på tunet. Datne vielie gaavnh dennie nasjovnale nedtesæjrosne daesnie:
matmerk.no/no/inn-pa-tunet

Reerenasse aktem nasjovnale strategijem hammoedamme strategijese Green care, dam daesnie gaavnh: bit.ly/greencarestrategi

Båatsoe sov prosjektem Ut på vidda eelki 2016. Daate lea lierehtimmie- jñh hoksedienesjh båat-sosne jñh mej åvteste båatsoefuelhkieh diedtem utnieh. Prosjekte nuhteligs biëvnesh jñh svaalhtesh tjöönghkie daesnie: bit.ly/utpaviddastart

Jijnje dotkeme jñh evtiedimmieprosjekth Leah orreme prosjekten biñre Inn på tunet gelliej jaepiej tjñrrh. Jienebh dotkemeprosjekth hijven illedahkh vuesiehtieh kreekeassisteradamme intervensjovnen biñre, mij sæjhta jiehtedh ektiespiële kreeki jñh almetji gaskem. Mijjieh aamhtese vuesiehtibie dotkemen jñh dotkemeprosjekten biñre teemine kruana hokse jñh eatnemebaseradamme intervensjovnh.
bit.ly/forskningsprosjekt

Vuarterejh aaj tjaalegh dotkemen biñre gåetiesæjrosne Nordic green care network:
bit.ly/greencarenetwork

Agder universiteete bijjieguvviem åtna dotkemeprosjektijste, dotkemeilledahkijste jñh dotkijeviermeste antrozologijesne Agder-regijovnesne jñh noerhtelaanti dotkemeviermesne Green care and Naturebasedh intervensions.

Referaansh jñh nuhteligs svaalhtesh gåetiesæjrojde faageaamhtesinie

Helsenorge.no
mentalhelseungdom.no
forskning.no
leve.no
kriser.no
psykologiforeningen.no
statensbarnehus.no
ung.no
sinnetshelse.no
psykiskhelse.no
adhdnorge.no
udir.no/nullmobbing

“ Viehkine kreekijste utniye maahta doehtedimmiem jñh sosijaale däärjoem åadtjodh jñh sertemeobjektine jñh sosijaale katalysatovrine årrodh * - Christine Olsen, dääkteregraade kreekeassisteradamme intervensjovnesne
*erfaringskompetanse.no/nyheter/medisinfrie-tilbud-dyreterapi

Klaassetjiehtjelistie gåetien sisnie klaassetjiehtjielasse ållkone. Paehpieristie jñh plæjjohkistie najpan jñh moerestuhtjese. Gellene lehkesne liëredh jñh gellielaakan liëredh.

GUKTIE NÏERHKEDH?

1. BOELHKE

Edtjem/im edtjh

Vihkielommes gyhtjelasse lea mejtie datne lyjhkh almetjigujmie barkedh, mejtie asth jñh mejtie sjñhth daejnie nïerhkedh juktie lissiejielemem bæjjese bigkedh fualhkan.

Mijjiej juvnehtibie datne asth dïsse ussjedidh, maam sjñhth darjodh jñh maam asth darjodh. Ussjedh mah vierhtieh datne jñh dov fuelhkie utnede, dovne goh almetjh jñh materijellelaakan, mah leah sjyöhtehke juktie aelkedh. Dagke dov leah vierhtieh datne ih jñjtje raaktan daelie vuejnieh? Mej almetjigujmie sjñhth barkedh, maanah, noerh, geerve jallh báarasábpoe almetjh, jallh dagke jienebh dáehkieh?

Lohkh mij gâetiesæjrosne tjáádtje mejtie mijjiej daennie tjaalegisnie vuesiehtamme. Gïehtjh mah daerpiesvoeth tjïelte jñh kraannatjïelth utnieh, maaje aaj staateles etaatine jñh jáarhkeskuvline dajvesne. Ároeh meatan studijefealadimmine jallh mïnnh guess-ine mubpide mah leah ánnetji gïehtelamme. Innovasjovne Nöörje Arktiske daamtaj ánehks sjiehteles kuvsjh átna dov lihkebisnie. Kuvsjefaalenassh gaavnh daesnie innovasjon norge.no

Prosjekten ávtehke prosjektese Ut på vidda maahta datnine soptsestidh, dñhte maahta dovne tipsh jñh raerieh vedtedh jñh nuhteligs govlehtallemebíevnesh vedtedh.

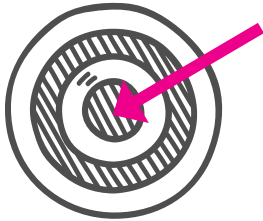
2. BOELHKE

Soejkesjimmie jñh sieltesoejkesje

Datne edtjh daelie vuartasjidh maam datne vierhtijste átnah jñh maam datne daarpesjh juktie aelkedh.

Skáárvemh jñh finansieradimmie

- maam daarpesjh? Láavthgâetie, derhviegâetie, jeatjah gâetieh, dalhketjh, kreekh?
- guktie edtjh dam finansieradidh, daarpesjh beetnegh löönedh jallh dáarjoen bíjre syökedh?
- maam daarpesjh kuvsjijste, HMS-kuvsjeste jñh gusnie maahtah dam áadtjodh?
- mah latjkoeh leah daerpies darjodh (sjñtine, deallahtæjjajgujmie, barkijh leejjedh jñh vielie)
- edtjh dov díenesjh abpe jaepiem faalehtidh, jallh akten boelhken jallh jeatjah jaepieboelhki
- sisvege díenesjinie, guktie edtjh dov utnijedáehkide sjiehtedidh
- gaavnoesvoete

Maarhkededoekeme jñh doekeme

mij daerpiesvoete dov tjïeltesne, kraannatjïeltine, jáarhkeskuvline jñh staateles etaatine voengesne

- gñeh maehtieh dov áestijh árrodh jñh
- guktie edtjh dejtje jaksedh
- áasah
- doekemesáerieh

Datne sjñhth nommem/logoem, gâetiesæjroem, facebooksæjroem jñh dagke aktem ánehks brosjyrem daarpesjidh

3. BOELHKE

Soejkesjigujmie nïerhkedh

Ryöjredh aalkoem viehkine gaajhkem sjiehtesjidh maam datne leah soejkesjamme

Guktie áestijh jñh utnijh maehtieh datnem jñh dov faalenassem gaavnedh?

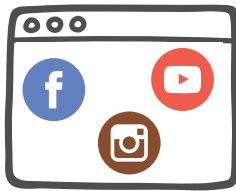
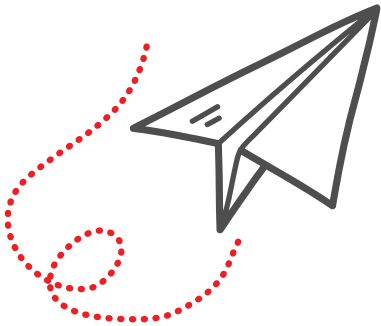
Datne tjoerh nedtesne árrodh. Ih daarpesjh gaajhkene lehkesne árrodh, men gaavnh aktem sijjiem gusnie maahtah dov faalenassen bíjre soptsestidh, jñh gusnie datne dov ulmiedáehkiem jaksh. Gâetiesæjroe jñh aktem vielie sijjiem, maehtieh nuekie árrodh. V.g. Gâetiesæjroe, Facebook, Twitter, Instagram, Youtube. Vaeltieh gaskesem plaerie-jgujmie jñh raadijovinie, soptsesth aalkoven bíjre jñh bööredh dejtje guessine báetedh. Darjoeh daerpies latjkoeh.

4. BOELHKE

Gïehtelimmie

Gaajhkesh mah aelkieh daejrieh dah akten prosessen sjñse tjaengieh gusnie dáájrehtimmijste lierieh jñh ruvtijnh jñh dahkoeh jarkelieh, guktie dorjese ahkedh buerebe sjædta

Sjyöhtehke áestiji luvnie mïnnedh, guessieh bööredidh, laavenjostoem raeriestidh díenesji bíjre.Meatan sjñdtedh viermine juktie dáájrehtimmieh jñh daajroeh juekedh. Gaskesem utnedh áestijigujmie, seedth maaje ánehks reektehtsh jñh guvvieh darjoemijstie. Gotnesjh maam utnijh dov díenesji bíjre tuhtjiej, dah madtjeles, dah trájjadieh?

Gotnesjh maam utnijh dov díenesji bíjre tuhtjiej - dah madtjeles, dah trájjadieh?

Guvvie: www.visithelgeland.com
Trym Ivar Bergsmo og Magnus Strøm / nordnorge.com

UT PÅ VIDDA

Prosjekte Ut på vidda eekesåvva Laanteburrie- jìh beapmoedepartemeenteste (LBD) aktene laavenjostosne Nöörjen Båatsoesaemiej Rijkhesiebrine (NBR). Saemiedigkie jìh Tjìelte- jìh orrestimmiede- partemeente leah aaj meatan stuvremedåehkesne. Romsan fylhkenålma tjaelemesijjiem jìh prosjekteåvtehkem åtna. Prosjekte eelki 1.1. 2016 jìh galhko 1.1. 2019.

Lierehtimmie- jìh hoksedienesjh båtsoesne leah tjìelkestamme goh sjiehteladtene jìh kvaliteetgorredamme faalenassh saemien sjìtigujmie (ektievoete, årromesijjie, giedtie) goh sijjie, lihke relasjovnine saemien kultuvrese, vætnose, aerpieviekide, histovrijasse, åålmegasse jìh gïelese. Jarngesne akte krïevenasse hijven laavenjostoen bïjre gaskem tjìelten faagebarkijh jìh båtsoealmetje mij edtja faalenasssem evtiedidh. Iktegish åestijen faageles suerkie mij dam faageles diëdtem åtna. Utniji gïele jìh meatanårrome leah vihkeles meatan åadtjodh. Båatsoesaemien lea diëdte krïevenasside healsoen, byjresen jìh jearsoesvoeten bïjre gorredidh.

Vielie prosjekten bïjre Ut på vidda daesnie gaavnh:
bit.ly/utpaviddastart

Gaskesadth

Prosjekten åvtehe Ethel Seljevold
epost fmtrese@fylkesmannen.no
tellefovne 77 64 20 11 / mobijle 975 12 870

Finnmaarkhen, Romsan, Nordlaanten jìh Trööndelagen fylhkenålma h aaj govlehtallijh utnieh Ut på vidda-prosjektese:

Karianne Varsi, Finnmaarkhen fylhkenålma
Ellen Margrethe Oskal, Romsan fylhkenålma
Ingrid Roaldsen, Nordlaanten fylhkenålma
Risten-Marja Inga, Trööndelagen fylhkenålma

